



Metodický materiál odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Předmětem poplatku za užívání veřejného prostranství nemůže být jakékoliv užití veřejného prostranství, ale užívání, které je zákonem definováno jako zvláštní. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále je „zákon o místních poplatcích“), v § 4 odst. 1 taxativně uvádí výčet forem zvláštního užívání veřejného prostranství a obec nemůže nad rámec a mimo meze zákona zpoplatňovat jiný způsob užívání.

Poplatek za užívání veřejného prostranství platí fyzické a právnické osoby, které veřejné prostranství v zákoně uvedeným způsobem užívají. Je nutno sledovat také okolnost, v čí prospěch nebo za jakým účelem se veřejné prostranství takto užívá. Např. v případě umístění stavebního zařízení či skladování materiálu je poplatníkem osoba, která získala stavební povolení a nikoli dodavatel stavebních prací.

Podle ustanovení § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, *veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru*. Zpoplatnění se nemusí týkat všech veřejných prostranství. Pro účely zpoplatnění je proto nezbytné, aby obec v obecně závazné vyhlášce jednoznačně vymezila veřejná prostranství, jež jsou předmětem místního poplatku. Obec musí provést přesnou specifikaci veřejných prostranství pro zvláštní užívání uvedením názvu místa nebo jiným způsobem blíže charakterizovat jejich umístění v obci, aby byla vyloučena jejich záměna a současně aby nebyla narušena právní jistota občanů. Za veřejné prostranství může obec určit pouze místa, která jsou užívána obecným způsobem, tzn. že nikdo není předem z tohoto užívání vyloučen, a svým charakterem tomuto účelu odpovídají. Je nutno zdůraznit, že obec při určení veřejného prostranství musí rovněž pečlivě posoudit, zda jeho neomezené užívání všemi je nezbytné pro zajištění ochrany zájmů občanů a zájmů veřejného života.

Účelem místního poplatku za užívání veřejného prostranství je - vedle jistě nezanedbatelného zajištění příjmů obecního rozpočtu - především regulace zvláštního užívání veřejného prostranství. Jedná se například o dobu výkopových prací, umístění stavebních zařízení či skládek. Prostřednictvím tohoto poplatku má obec, jako územní garant veřejného zájmu na obecném užívání veřejného prostranství, možnost zajistit soulad mezi obecným a zvláštním užíváním.

Sazba poplatku činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. Za užívání veřejného prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí může obec zvýšit sazbu až na její



desetinásobek. Dále může obec stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.

Pokud však obec hodlá vybírat poplatek také formou paušální částky, musí její výši stanovit přímo v obecně závazné vyhlášce. Stanovení výše poplatku je svěřena výhradně do pravomoci obce (zastupitelstva obce), tj. do její samostatné působnosti. Z uvedeného vyplývá, že o výši paušální částky nikdy nerozhoduje obecní úřad, a to ani po dohodě obce s poplatníkem. Paušální částka by také měla zachovávat určité proporce k denní sazbě.

V rámci zákonného zmocnění může obec podle svých podmínek a potřeb upravit v obecně závazné vyhlášce vlastní okruh osob pro osvobození nebo úlevu na poplatek, přičemž taková ustanovení nesmí být založena na ústavně nepřijatelném rozlišování neboli diskriminaci. V osvobození by obec měla zejména zohlednit možnost výkonu vlastnického práva tak, aby reagovala na jeho ochranu v případě, že se nejedná o vlastnictví obce.

Není možné, aby obecně závaznou vyhláškou byla pro určitý druh užívání veřejného prostranství neodůvodněně stanovena jiná výše sazby poplatku pro právnickou osobu a jiná výše pro fyzickou osobu. V obecně závazné vyhlášce lze sice výši sazby za užívání veřejného prostranství diferencovat, ale na jiném základě. Např. poplatek za vyhrazení trvalého parkovacího místa je možno stanovit podle druhu motorového vozidla, ale nelze jej rozlišovat podle konkrétního poplatníka, neboť takové rozlišování by se mohlo dostat do kolize se zásadou zákazu diskriminace.

Ve lhůtě určené obecně závaznou vyhláškou je poplatník povinen obecnímu úřadu sdělit údaje stanovené v § 14a odst. 1 zákona o místních poplatcích, mj. i údaje rozhodné pro stanovení výše poplatkové povinnosti. Za tyto údaje lze považovat např. předpokládanou dobu, způsob, místo a výměru užívání veřejného prostranství, včetně skutečností dokládajících vznik nároku na úlevu nebo případné osvobození od poplatku.

Změnu údajů uvedených v ohlášení je poplatník povinen dle ust. § 14a odst. 3 zákona o místních poplatcích oznámit do 15 dnů ode dne, kdy nastala. Jelikož se jedná o lhůtu stanovenou zákonem, obec musí tuto zákonnou lhůtu v obecně závazné vyhlášce respektovat.

-
- tento materiál popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace);
 - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud
-